Ч. 42 Середа 23 лютого (7 Марта) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Справи парляментарні.

В комісиї буджетовій вела ся дня 3 с. м. дебата над рубрикою: заряд центральний міністерства просьвіти. — Пос. Пініньский реферуючи сю рубрику висказав гадку, що однакова норма для всіх шкіл народних не потрібна. — Пос. Бер домагав ся підвисшеня дотациї для ґеольоґічного заведеня державного в цїли прискореня важних розслїдів ґеольоґічних; др. Кляич домагав ся установленя державних інспекторів окружних для шкіл народних, а пос. Кайцль промавляв за утворенєм секций народних при міністерстві просьвіти.

Є. Е. Міністер Мадейский заявив в справі унормованя інспекциї над народними школами, що суть два напрями, котрі зазначили ся в промовах Пініньского і Кляича. Кождий з тих напрямів має свої добрі і лихі сторони. Держава не вибирає рішучо котрогось з обох напрямів, лише як до потреби в поодиноких краях буде поступати то після одного, то після другого напряму. Впрочім держава зовсім узнає ту засаду, що надзір над школами належить до держави, що надзираючі власти суть властями державними та що кошти надзору мусить держава платити.

В справі вотованя державного закладу ґеольоґічного, порушеній п. Бером, Міністер заявив ся зовсім за тим, а відтак з великим признанєм висказав ся о працях Академиї наук в Кракові і Празї і обіцяв небавом підвисшити їх дотациї.

Переходячи до виводів др. Кайцля заявив Міністер, що коли йде о веденє умислового житя народів Австриї, то очевидно належить се також до Міністерства просьвіти, але не треба забувати, що передовсім належить се до сфер тих, що в поодиноких краях мають міродайний вплив на люд, щоби правительству в тій справі йшли на руку. А ціль, памірену в тім напрямі, можна лиш тоді осягнути, коли всї елементи будуть працювати згідно. Міністер просить послів, щоби прихильно оцінювали діяльність і роботу поодиноких шефів краєвих на поли шкільництва. Зі справоздань їх і информаций предкладаних центральному правительству, оно може пересьвідчити ся, що ті шефи поступають не лише після приписів політично-адміністрацийних, але також з повним зрозумінєм уміють оцінити умисловий рух в поодиноких краях. Так само і Міністерство з одної сторони через поділ на поодинокі департаменти, а з другої через безнастанне порозумінє з властями і корпорациями має змогу докладно оцінити змаганя, що являють ся на ріжних полях умислового житя у поодиноких народів.

На вчерашнім засїданю комісиї буджетової домагав ся пос. Бер реформи студий медичних, пос. Межник — заложеня ческого університету в Берні на Мораві, а пос. Мальфатті — італїяньского університету в Трієсті. — Пос. Менґер жадав лїпшого вивінуваня бібліотек університетских, а відтак обговорював відносини на віденьскім виділї медичнім і просив о лїпше вивінуванє єго. — Пос. Кайцль урґував справу полїпшеня платнї професорів університетских і справу допущеня женщин до студий університетских.

Є. Ексц. п. Міністер Мадейский заявив, що оголосить зібраний доси материял в справі реформи студий медичних, щоби дати можність всїм кругам фаховим заняти ся тою справою. Справа допущеня женщин до студий медичних зможе аж тогди рішити ся, коли міністерство справ внутрішних порішить, чи допустить женщини до практики лїкарскої. Коли справа та дїжде ся прихильного залагодженя, то міністерство просьвіти приступить до заложеня лїцеїв і ґімназий для женщин. Справа заложеня ческого університету в Берні і італїяньского в Трієстї не дасть ся виконати зі взгляду на трудности фінансові. Передовсім треба насамперед добре вивінувати істнуючі вже університети. Впрочім постарано ся вже о то, щоби були італїяньскі виклади на університетї в Інсбруцї. Справа полїпшеня платнї професорів університету єсть наглячою, стоїть однак в тїсній звязи з полїпшенєм платнї урядників державних. Всеж-таки міністерство постарає ся, щоби професори університету одержали додатки особисті.

Пос. Лупул домагав ся заложеня медичного виділу при університетї в Чернівцях. — Шеф секциї, Давід, відповів на то, що зі взгляду на утворенє медичного факультету у Львові, жаданя того не можна увзглядпити. По сїм ухвалено позицию „університети“, а по короткій дебатї також позицию „висшї технїчні заведеня наукові“.

В комісиї валютовій доказував пос. Якс, що зотота валюта всюди, де лиш єї заведено, не принесла добра. На золотій валютї заробили лиш вірителї капіталісти, але господарі тратять. Бесїдник сказав також, що не годить ся з тим, щоби запаси золота передано банкови национальному, лиш треба їх лишити державі, щоби по части уфондувати курсуючі ноти державні. — Пос. Рутовский заявив, що він яко репрезентант краю рільничого може лиш повитати поступ на дорозї реформи валюти. — При

Два приятелї.

(З француского — Октава Мірбо).

— Ну, як же ти рішив ся, милий брате?

— Анї гадки, старий товаришу!

— То послухай же мене! Чому-ж не купити тобі сего ґрунту?... З неділї підеш вже на пенсию, а де відтак подїєш ся?... Чейже не думаєш лишити ся в Парижи і без мене жити? Лиш розваж то собі брате!

— Правду кажеш! Я, дурний, о тім і не подумав, що анї хвилинки не міг би без тебе жити.

— А видиш!... Що-ж би ти без мене дїяв?

Пан Сидір Флері підняв голову і глянув через огорожу, збиту з лат, на малий чотирокутник лихого ґрунту, де спід навезеного румовища і розбитих цегол не могло видобути ся анї однїсеньке стебло травички. Єго очи таки впили ся в табличку, що була криво прибита посеред того ґрунту, а з котрої дощі майже змили напись. Від огорожі ішла стежка на чорні поля, де не видко було анї одної деревини. Доокола були розкинені хатки, подібні до тих, які ставлять собі дїти, коли бавлять ся. Здалека на овиді виднїли ся чорні комини фабрик, цїлі вкриті густим димом, а непривітна, сумна рівнина майже спливала ся з тяжкою, як саджа чорною мракою, що під ту пору висїла вже над землею.

— Правда!... Правда!... Що би я робив без тебе? повтаряв пан Сидір Флері.

— А видиш? — сказав на то пан Анатоль Ґандон і поклепав свого приятеля по плечи. — Ти не знаєш, мій брате, що за добродійство мати свою власну хату, а до того ще й огородець! А одушевившись зробив при тім знак рукою, як би хотїв показати на свій власний, недавно виставлений дім та на огородець при нїм. Під тим „огородцем“ розуміли ся також три сьвіжо скопані грядки, а межи ними на стежках кілька бодляків і зісохлих цьвітів.

— Хиба-ж то не бере аж зависть того, хто на то погляне?

— Та розуміє ся!

— А може тобі мій двірок не конче подобаєсь?

— Чому би нї!

А мій огородець тобі не подобаєсь?

— Ще й як!

— А керниця?... Бачиш, на самій межи наших ґрунтів.... На моїм боцї ростуть черешнї.... Ти можеш посадити на своїм боцї також черешнї.... Що рана, що вечера побалакаємо собі в тїни наших дерев, поговоримо собі коло керничкн... То щось значить! То-жріши ся вже раз!

— Не скажу, що нї.... Та-ж ми за сорок і пять лїт анї на крок не розлучали ся.... Коли-ж бо годї, мушу тобі сказати, що менї тут не подобаєсь! До Секвани, бачиш, звідси трохи за далеко, не буде як ловити рибу.... А я так люблю смажену рибу!

— Що, за далеко?... Прошу тебе, не дай ся висьміяти!... Чого тобі всего забагає ся! Впрочім до Секвани не так то й далеко, як тобі видить ся. За малої пів годинки будеш вже над єї берегом... А відтак забуваєш ще на одну вигоду.... Два кроки звідси маєш дворець зелїзницї.... Будемо видїти, як переїзджають поїзди, будемо стрічати ся з нашими знакомими, з міністрами, ґенералами, акторами.... будемо купувати собі що дня сьвіжу ґазету.... Ну, що-ж ти на то?

То би було знаменито!... Лиш що то та Секвана за далеко.... То якось нїяково.... Як видиш, я й за тим і против того....

— То не може бути инакше.... Все не може так бути, як би тобі хотїло ся.... Деинде була би ріка, а не було би двірця, а ще деинде нема анї двірця, анї ріки.

— Та оно то так....

Оба приятелї замовкли на хвильку. Пан Сидір розглядав ся по рівнинї, чи де не побачить ріки, але рівнина була пуста, одностайна, ріки нїгде не видко, нїгде анї слїду, що вказував би на ріку.

— Мій Боже, чому то так далеко звідси до Секвани? — подумав собі пан Сидір і став надслухувати, чи не почує, що десь сьпівають рибаки.

— Слухай! — говорив пан Ґандон вже трохи угнїваний нерішимостию свого прияте-

специяльній дебаті виступав пос. Краіньский против золотої валюти.

Перегляд політичний.

Правительство постановило на 1895 р. підвисшити кредит на стипендиї для кандидатів учительских для шкіл народних з 81.000 зр. на 100.000 зр. З тої надвишки 19.000 зр. має припасти на Галичину 13.000 зр., так, що від 1895 зр. державна запомога на ту ціль піднесе ся з дотеперішної суми 13.000 зр. до 30.000 зр.

При доповняючім виборі в Віллях до Ради державної вибрано знов Штайнвендера, котрий зложив був свій мандат, і то значною більшостию, бо 577 голосами на 745 голосуючих.

Pol. Corr. доносить, що на вчерашній нараді міністрів в Будапешті була повна згода що-до угоди торговельної з Росиєю і на тій підставі відійде тепер відповідь до Росиї. Єсть повна надія, що вже незадовго буде заключена угода. Коли-б до 20 с. м., коли то німецко-російска угода починає обовязувати, з технічних взглядів не прийшло до заключеня угоди, то в такім случаю, щоби не було перешкоди в торговли, буде заведена діференцияльна тарифа.

Петербургскі часописи доносять, що літом мають відбути ся великі маневри межи Смоленьском, Вільном і Києвом. В маневрах тих має взяти участь кілька корпусів.

Цісар Вільгельм прислав ґен. Капрівіому письменну подяку за его оборону угоди торговельної з Росиєю в парляменті і дарував єму на памятку свій бюст марморовий. — Наради в комісиї, до котрої відослано угоду торговельну, потягнуть ся мабуть до четверга, а найдальше 12 с. м. прийде ся справа перед повну палату; дня 16 с. м. відбуде ся мабуть голосоване.

Після Pol. Corr. має кор. Милян виїхати сего місяця до Парижа. Вісти о якійсь намірений зміні кабінету сербского суть зовсім безосновні. — В наслідок того, що в одній анґлійскій ґазеті появив ся проєкт поділу Сербії між держави европейскі, відбуло ся в Білграді велике віче студентів, на котрім протестовано против мішаня ся держав европейских до Сербії, особливо же Австро-Угорщини, Англії і Болгарії.

Новинки.

Львів дня 6 марта.

— **Іменованя і перенесеня.** Осип Коцюба і Кароль Кавецкий іменовані офіциялами поліциї у Львові. Ґеометер в Коломиї Лукиян Бекер зложив присягу. Лікарів повітових перенесено: др. Кароля Кроненберґа з Грибова до Стрия, др. Гната Єндля з Теребовлї до Грибова; а асистентів санітарних др. Адольфа Куна зі Львова до Теребовлї і др. Івана Опеньского зі Львова до Жовкви.

— **Конкурси.** Краєва Рада шкільна розписала конкурс: на посаду учителя історії і ґеоґрафії яко головних предметів в руских клясах паралельних при ґімназиї в Коломиї і на дві посади учителів фільольоґії клясичної яко головного предмету, а язика руского яко предмету побічного в руских паралельках при ґімназиї в Перемишли. Подання треба вносити до дня 31 марта с. р. — На посаду греко-кат. катихита при 6-клясовій школї мужескій ім. Мицкевича в Станіславові розписує тамошна окр. Рада шкільна конкурс з речинцем до кінця марта с. р. Платня 700 зр. і 10 проц. додатку на мешкане.

— **На будову театру** зложили в комітеті вп.: Заячківский сов. скарбовий 40 зр. за купони; Кость Паньківский 27 зр. 20 кр. за купони; — з пушки на „Рускій Бесїдї" 10 зр. 50 кр.; — др. Н. Сабат з Тисьменичан 8 зр. 50 кр. на купони, на котрі зложили: П. Н. 1 зр., Галя Костецка 1 зр., о. Винницкий 60 кр., проф. Брила зі Станїславова, п. Левицка з Яблониці, Недільска з Яблониці і Юлько Колянковский по 50 кр.; — в домі о. Лугового в Цуцилові при грі товариській 3 зр. 20 кр.; о. Луговий 1 зр. 25 кр., пп. Сабати 90 кр.; о. Пйотровский 50 кр.; Лев Витвицкий з Долини 15 зр. 49 кр., на котру суму зложили: др. Котловский (2-ий раз) 1 зр., гості на вечерку міщаньскім 27 січня 5 зр. 4 кр., гості на вечерку „Сокола" дня 3 лютого 9 зр. 15 кр., на котру суму зложили Матковский з Заклі 1 зр., Городецкий надкомісар скарбовий 1 зр., Антекман 1 зр., решта дрібними датками. — Тут комітет складає прилюдну подяку п. Льву Витвицкому з Долини, що при кождій нагоді старає ся призбирати датків на фонд будови руского театру, що найлїпшим доказом, бо вже пятий раз прислав нам значнїйшу суму. — Рада міска в Калуши дала на театр 100 зр.; — п. Антін Тишиньский начальник стациї в Бортниках 6 зр. за купони; о. Гладилович з Хирова 15 зр. за купони; — Павло Балик з Ріпнева 2 зр. 10 кр. за купони.

— **Житє в читальнях.** У Волківцях під Борщевом отворено дня 18 лютого с. р. читальню Просьвіти, осьму з черги в повіті борщівскім. По відслуженю молебня в церкві взяли в загальнім зборі участь чужосторонні гості. О. В. Чомкевич зі Стрілковець, яко голова зборів в своїй промові підніс заслуги тих, котрі причинили ся до заснованя читальнї, ратуючи своїх громадян від недоброї слави, якої дртепер заживали. О. Ом. Глібовицкий патріотичною мовою загрів всїх присутних, щоби підпирали читальню і вписували ся в члени. О. Н. Анастазиєвский відчитом про крамниці, а Н. Семенів про каси позичкові і щадничі вказали на користну будучність читальнї. До звеличеня сего торжества причинили ся о. І. Балько і читальників з сусїдних читалень Борщева, Кривча і Сапогова.

— **Вечерок „Сокола"** в великій салі „Народного Дому" дня 3 с. м. удав ся прегарно з кождого погляду. Гостий зібрало ся множество зі Львова і з провінциї. До першого кадріля стануло 80 пар. Забава під знаменитим проводом п. Сарачиньского протягнула ся до самого рана. Був се перший вечерок під фірмою Сокола, котрий каже надїяти ся, що на будуче всї вечерки Сокола будуть мати поводжене.

— **Доповняючий вибір** члена Ради пов. в Рудках з більшої посїлости відбуде ся дня 4 цьвітня с. р.

— **Село Тростянець** в пов. коломийскім купила п. Гроховска від п. Жиґмонта Задуровича.

— **П. Володимир Янович** одержав дня 28 лютого степень доктора всїх наук лікарских в університеті віденьскім.

— **Палій з намови.** Дня 21 серпня 1893 року вибух в Гусятичах пожар, котрий спалив хату Гринька Шпуляра. Підозрінє впало на 10-лїтного Осипа Сутковского. Жандарм переслухав хлопця і хлопець признав ся, що до підпаленя хати Шпуляра намовив его пастух Ілько Знакомский, слуга у Яська Дмитюка, давши єму за те чотири яблока. За той дарунок і зі страху, щоби Знакомский не бив его, хлопець Сутковский підпалив стріху Шпуляра. За то обжалували его перед судом о підпалене, але сьвідки всї зізнали, що хлопчина не з власної волї то зробив, тілько з намови. Малий Осип, мізерний, дивить ся непевно і відповідає тихо. Тому, що пастух Знакомский признав ся до вини, суд присяжних у Львові увільнив вчера хлопця від вини і кари.

— **Землетрясенє.** Др. Конажевский доносить з Підволочиск до Przeglad-у: Дня 4 с. м. о год. 7 мін. 30 рано дало ся ту чути досить сильне, фалисте землетрясенє в напрямі з півночи на полудне.

— **Розбишаки з інтеліґенциї.** В Транї в Італії зачав ся сими днями процес против учених розбишак, а іменно лікарів, адвокатів, урядників, антикаря і т. п., котрі покри свое реме-

---

ля. — Нагода до покупки єсть дійстно дуже добра, другої вже не буде такої.... Все разом, ґрунт і дім буде тебе коштувати чотири тисячі франків — як-раз тілько, що й мене! А коли будемо жити в сусїдстві, то будемо мати й деяку приятність.... приміром, будемо разом обідати, можемо мати одну послугачку, що нам буде вести господарство і варити їсти.... Будемо могли також держати собі пса, хоч би й хорта, знаєш?.... Я вже від давна маю велику охоту на хорта....

— Дійстно! дійстно! Як то нам буде вигідно, коли так разом будемо жити, як братя!

— А хто нам закаже, коли на нашім обійстю будемо держати яких дві курки?

— Тож то буде красно жити!.... Не скажу вже, що не куплю.... але я засаджу на своїм ґрунті коло керниці грушку замість черешнї.

— І то добре!

— А що до пса, то гадаю, що лїпше вівчарского, і то чорного.... скоро лиш не будеш на то гнївати ся.

— Нехай і так, мій Флєрі! — Отже згода?

— Мій Боже, коби не та ріка!... То зле, що то так далеко.... Але з приязни вже й на то пристану.

— Мій ти добрий Флєрі!

— Мій ти братчику Ґандоне!

— Що-ж ти на то?.... Будемо щасливі.... Ходи-ж, розкажу тобі все після мого розуму.

Оба пішли на будучий ґрунт пана Сидора Флєріого. Пан Анатоль Ґандон став ходити по ґрунті, розкладав руками і голосно розповідав, як треба буде ставити ся. Обід був опісля знаменитий. Пан Ґандон помочив собі горло вином, котрого фляшка коштувала аж два франки.

З огнистим поглядом і розпаленим лицем ципав Ґандон свого приятеля що хвиля в колїно: Ох ти дїдчий Флєрі!... ти мій будучий сусїде!... старий мій товаришу!... На то Флєрі по батьківски поклепав Ґандона по плечи та говорив: Так, так, мій сусїде!... горожанине!... приятелю!

* * *

Житє пана Ґандона і пана Флєріого дасть ся кількома словами описати. Оба були урядниками в міністерстві, оба пересиділи разом побіч себе сорок і пять лїт і анї разу не було між ними нїякої суперечки. Житє плило їм спокійно, одностайно, як ті години. Молодість свою запорпали в канцелярийнім порозі. Бездоганне їх житє, механїчна їх робота і неясні бажаня сполучили їх в зовсім природний союз, що був сильнїйший, як всяка инша дружба. З того, що діяло ся доокола них, не знали нїчого, нїчого не виділи, нїчого не розуміли — просто не мали й понятя о чімсь „висшім"; лиш одна річ виривала їх із звичайного їх спокою, а то — пора авансу. Серце їх било тогди живійше, бо сподївались, що або підуть на пенсию, або будуть авансувати. Коли-ж вернув знову давний порядок, то они жили знову тихо і смирно, як той хробак в хронї. В міру того, як старіли ся, росла в них туга за спокоєм і сільским житєм. Пан Анатоль Ґандон бажав собі працювати в огородци без сурдута; перед его очима ставав рискаль, цьвітник, білий домок, а на подвірю перед домком скакав худий хорт.... А пан Флєрі в дусї ходив понад ріку в солом'янім капелюсї і легкім одїню та споза вербового корча кидав удку на воду, в котрій було множество всїляких риб.

* * *

Від двох місяців стоїть вже домок пана Флєріого — зовсім такий самий, як пана Ґандона; і огородець перед ним такий самий, лиш на грядках инші ростини: пан Ґандон плекає ґеранї, а пан Флєрі садить — каляфіори. Оба жиють щасливі, як лиш можна. Майже цїлий день пересидять з собою коло керниці на цембрині і аж вечером розходять ся. Мають також послугачку, що уміє і добре їсти варити. Пан Ґандон забув на хорта, а пан Флєрі привик жити здалека від ріки; прийшов, бачите, до погляду, що можна обійти ся і без неї, особливо відколи на гостець знемагає. Що дня виходили рано до керниці побалакати щось з собою.

— Як вам спало ся? пане Ґандон.

— Ще й як! — А вам як?

— Ну, так само!

Пан Флєрі дивить ся на грушку, на ко-

сло занимали ся ще розбоєм. В цілій Італії всі цікаві, як той процес скінчить ся. Пригода була така: На весну минувшого року властитель дібр Арріґо, мілїонер, їхав разом зі своїм 14-лїтним сином і управителем дібр до свого маєтку, положеного межи Каскано а Терміні. Коли переїзджали попри лїс, з лїса виїхали нараз карабінієри і питають мілїонера, чи має право носити збрую (а они всї три мали збрую). Але то була тілько зачіпка, бо карабінієри то були опришки; стягнули мілїонера, его сина і управителя з коний, повязали їх і заволїкли в лїс. Саме в ту пору надійшли і два селяне. І їх звязали опришки та забрали з собою. В лїсї загрозили всїм смертию, як би що коли розповіли людям про ту пригоду, пустили всїх на волю, тілько старого Арріґа задержали. Синови его казали повісти матери, щоби прислала на окуп Арріґа 100.000 лїрів, а як нї, то тілько Арріґа її бачили. Налякана жінка пристала на все. Три днї вели ся переговори межи нею а опришками, а Арріґо сидїв тимчасом непевний свого житя в якійсь печері о хлїбі і воді. Опришки зажадали о 20.000 лїрів більше, жінка Арріґа все виплатила, і аж тоді Арріґа пустили на волю. Одержаними грішми мали опришки поділити ся, але поміж ними були і дві женщини, котрі звели суперечку. Та суперечка їх зрадила. Одна жінка не вміла вдержати язика за зубами, пішла поголоска, а суд помаленьки увязнив всїх. Показало ся, що проводирями опришків були доктор і аптикар з Терміні. В аптицї найдено ріжну одежу до перебираня. Всїх арештовано 19 опришків, а один опришок-адвокат утїк заздалегідь до Америки. Старий Арріґо зі страху захорував на падачку і доси не память ся.

— **В Тернополи** розпочала ся вчера перед судом присяжних розправа против Антона Рудого і Теодора Рудого, о то, що дня 19 падолиста 1891 року украли з тамошної каси ощадности 24.800 зр. і против Теодозиї Косовскої, доньки Теодора, замешкалої у Львові, котра мала укривати часть тих гроший, хоч знала, що они походять з крадежи. Антона Рудого боронить др. Парнас. Теодора — др. Шварц а Косовску др. Ґрек зі Львова.

Господарство промисл і торговля

Товари корінні.

(Дальше).

Роди чаївника, его управа і роблене чаю. Чаївник управляють вже більше як тисяч лїт і длятого поробило ся з него множество всїляких відмін; однакож з поміж них визначають ся три так дуже, що їх можна уважати за окремі роди, а іменно: 1) чаївник зелений, має листе на 8 до 13 центіметрів довге, широко лянцетоване, а хвостик листка (спинник) має при споді подушинку; 2) чаївник чорний, має листє коротше, більше відворотно-яйцеватe, а хвостик має лиш з одного боку при споді подушинку; 3) чаївник просто-галузистий, подібний до попереднього, лиш листе его трохи вузше а галузки піднимають ся просто в гору. Чаївник садять а радше сїють, бо его розмножують лиш з насїня, головно в Хінї в провінциях Кванґтунґ, Фокієн, Кіянгсі, Чекіянґ і Нґанґвей. Крім того управляють чай ще в Япанї, на островах Ява, Цейльон і Реініон, в анґлїйских кольонїях в Індиї та в Бразилїї. Зерно чаївника засївають звичайно на полудневих спадах горбів, але не цїлими полями, лиш місцями, поміж инші поля, так, щоби виростали поодинокі корчі. В семім році підтинають его майже при самій земли, щоби він пускав пагони і держав ся низько. В третім році по засїяню, зривають вже з чаївника листе три рази до року і роблять з него чай. Перше листе, що зриває ся в марті і цьвітни, єсть ще майже не розвинене, так, як було в пупінках; оно покрите сивавим як срібло і блискучим як шовк пухом, а засушене дає т. зв. цїсарский або цвіточний чай. Листе з другої і третої збірки пражить ся, скручує ся, сушить ся, сортує ся і ароматизує ся. Вся та робота відбуває ся слїдуючим способом:

На день зриває ся тілько листя, кілько можна за той день приладити, і зараз, без взгляду на то, з якого рода чаївника оно походить, перерабляє ся его на зелений або чорний чай. Листе на чай зелений сипле ся зараз по зірваню на великі зелїзні панви і там пражить ся его 4 до 5 мінут та заєдно мішає ся в той спосіб, що долонями розсуває ся листе і при тім мне ся его і тачає ся по панві, щоби оно скрутило ся; відтак висипає ся на столи і тут скручує ся пальцями, опісля сушить ся на сонци і ще раз пражить ся оглядно. Так приладжене листе не тратить зовсїм зелени листкової і коли его розмочити, то оно все ще буває трохи зеленаве. Листе на чорний чай сипле ся на досить великі купи і там лишає ся его на кілька годин; оно вяне, загріває ся і ферментує, а через то гине в нїм зелень листкова і оно чорніє. По сїм пражить ся листе і скручує ся так само, як і при зеленім чаю. — Сортоване чаю відбуває ся таки зараз при его робленю; листки розділяють ся на більші і менші, на більше і менше скручені, вибирають ся галузки, а наконець ще пересїває ся чай ситами і віддїляє ся від него дрібонькі частинки листя або т. зв. чайний порошок. Готовий чай пакує ся в скринї і висилає ся до головних місць торговельних, де єго ще для европейского ужитку ароматизують і висилають в дальшу дорогу. — Ароматизоване чаю, т. є. надаване ему запаху, відбуває ся в той спосіб, що коло чаю складають дуже пахучі цвіти з камелїї або т. зв. япаньскої рожі, арабского ясміну (котрого цьвіт особливо по заході сонця сильно пахне) і хіньскої оливи та лишають его на добу з тими цьвітами в добре замкнених комнатах; з тих цьвітів натягає чай в себе запах і сам пахне. Замість того способу скрапляють чай також пахучими олїйцями з тих цьвітів.

Сорти чаю. Чай розріжняємо головно після того, з яких сторін приходить і так маємо: 1) Хіньский чай; 2) Япаньский чай; 3) Явайский чай; 4) Всхідно-індийский чай; 5) Бурбоньский чай; 6) Бразилїйский чай. Для нас головно важний хіньский чай, котрий, після того, як его роблять, ділить ся на:

А) Чай зелений: 1) Цїсарский чай званий так длятого, що его пе цїсар хіньский і найвисші достойники в державі. Єсть то найлїпший чай, що робить ся з молоденьких, ще нерозвитих листків, покритих сивавим пухом. Чай сей пазивають також цьвіточним чаєм і его лиш рідко завозять до нас. — 2) Гайсан (або „Гічун" — слово се значить „цвитуча весна") робить ся з молоденьких листків, скручених впоперек — найлїпший тогди, коли листки скручені спідним боком до середини, а скрутлики сиво-зеленавої краски; гірший, коли скрутлики синаво-зелені. Гайсан найбільше приходить до Европи. — 3) Гунповдер сиво-зеленавий, скручуваний в тверді кульочки; листки в кипятку стають жовтаво-зелені. 4) Чулян або Сульонґ робить ся із старших листків, скрутлики бувають зеленаві з сино-чорним порошком. — 5) Тванкай або Сінґльо (від гори Сінґльо) єсть лихша сорта, має старші листки, зле скручені; листки бувають жовтаво-зелені.

— З Дирекциї державних зелїзниць: Північно-німецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною: З важностию від 1 марця с. р. заведено додаток 6 до части 2 зшитка 1 тарифи для згаданого руху. — З важностию від 1 марта 1894 заведено додаток 6 до части 2, зшитка 3 тарифи для висше згаданого руху. З важностию від 1 марта 1894 заведено додаток 6 до тарифи для висше згаданого руху. Перевіз товару рогатого з Галичини і Буковини до Форальберґу і Ліндав. На стороні 9, тарифи важної від 1 марця 1894 для висше згаданого руху, в сполученю межи стациями Подґуж-Плашів-Ст. Марґаретен виказану належитість перевозову, належить на 430 крайцарів за 100 клґ. спростувати.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ментона 6 марта. Є. Вел. Цїсар не виходив вчера з готелю, а Єї Вел. Цїсарева була лиш короткий час на проходї.

Віденъ 6 марта. Позаяк стан здоровля Найдост. Архікняг. Мариї Іммакуляти постепенно поліпшає ся, перестано видавати білетини.

Турин 6 марта. Стан здоровля Кошута незначно поліпшив ся.

Рим 6 марта. Ходить чутка, що король Гумберт оголосить для 14 с. м. яко в день своїх уродин загальну амнестию і зрече ся з мілїонів своєї лїсти цивільної.

Ріо Янейро 6 марта. Президент Пейхото завів в цїлій Бразилїї стан облоги.

Переписка від Редакциї.

Вп. О. Г. в Лас.: Допись помістимо, коли позволите, з малими змінами. Порта на відослане манускрипту ми пе одержали.

Надіслане.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

трій одна галузь усихає, а пан Ґандон споглядає на черешню, що ще доси анї разу не родила.

— Нинї пятниця, правда? — питає нараз пан Ґандон.

— А вже-ж; вчера був четвер.

— А завтра буде субота — точно так!

— А позавтра недїля....

— Як той час нам борзо летить.... Диви ся! Нинї маємо дванайцятого.... в недїлю буде чотирнайцятого.... в четвер вісїмнайцятого.... В четвер буде тому майже два місяцї, від коли ми тут жиємо.... Вже два місяцї!

Заложать руки і дивлять ся в даль.... Здавало би ся, що роздумують о недослїдимих річах. В дійсности же не думали нїчого, лиш часом шибне їм по голові згадка про міністерство, але то згадка, що вже десь щезла, затерла ся в далекій дали.

— Яке то щастє, коли чоловік може бути собі независимим, самостійним! — говорить стиха пан Ґандон.

— Бо й єсть самостійним!... То майже щастє! — потакує пан Флєрі.

Одного дня виступає пан Ґандон з проєктом:

— Здало би ся може помалювати нашу огорожу.

— Ну, то кажім єї помалювати!... Але якою краскою?

— Може би зеленою?

— Менї зелена не подобаєсь.... Лїпше вже білою!

— Я не хочу білої, то не краска!

— Що? біла краска то не краска? Як ти можеш таке говорити?

— Бо она страшно погана....

Пан Ґандон аж почервонїв на лици від гнїву і кинув собою:

— Страшно погана?... Хиба ти слїпий!

— Кажу тобі, що то зелена страшно погана. Говори собі, що хочеш!

— Флєрі!

— Ґандоне!

— Вже менї досить твого верховодства!... Заєдно мішаєш ся до моїх справ...

— Мого верховодства... Ох, ти невдячний!... Ти нужденнику.

— А ти дурак!... Осляча голова!

— Пане Флєрі!

— Пане Ґандоне!

Станули проти себе як два надуті когути, дивили ся люто на себе, затиснули кулаки і ганьбили ся послїдними словами.

— Заказую вам приступ до моєї хати! Розумієте, анї кроком не важте ся до мене!

— А ви як лиш подивите ся на мою хату, то я вас...

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.